

míg egy kemencékhez ásott munkagödörnek bizonyult. Az objektumokból előkerült kerámiatöredékek alapján a települést a késő bronzkor elejére, a halomsíros kultúra időszakára lehet keltezni. Nagy számban fordultak elő állatcsontmaradványok (pl. kutya koponyája, szarvasmarha szarvának töredéke stb.), valamint néhány órlőkőtöredék, paticsdarabok és töredékes szövőszéknehezék. Az árkok közül 3 kerítő és vízelvezető funkciót is betölthetett; a másik kettő egyszerű vízelvezető árok lehetett. Cölöplyukat nem találtunk bennük. A 3. objektum (árok) K-i oldalába 3 kemencét vájtak, amelyekből kettőt sütésre-főzésre használhattak, míg egyet csak beleástak az árok oldalába, azonban nem égették ki és a platniját sem tapasztották le. A másik két – platnival rendelkező – kemence sütőfelületének tapasztása alatt egy rétegben háztartási hulladékot figyeltünk meg: égett állatcsontokat, nagyméretű tárolóedény(ek) töredékeit és egy esetben órlőkőtöredéket. A 3. objektumtól K-re egy munkagödört és a belőle nyíló két kemencét sikerült feltárnunk. Az előkerült késő bronzkori kerámiatöredékek alapján az objektumot szintén a halomsíros kultúra időszakába sorolhatjuk. A gödörből nyíló két kemence szépen megmaradt platnija alatt nem találtunk további tapasztásnyomokat. Mindkét kemence betöltéséből földmintát vettünk archeobotanikai vizsgálat céljából.

Az elsődleges feldolgozást követően a leletanyag a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Múzeumi Szervezeténél kerül végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Kiss László Levente, Fodor Péter.

BÓKA GERGELY

103. Csávoly, 55. sz. út Dél (KÖH 75653)

(Bács-Kiskun megye) Kö?

2010. október 14-én rendőrségi bejelentés alapján került sor helyszínelésre Csávoly külterületén, ahol szántás közben egy a környezetéből enyhén kiemelkedő részen csontokat forgatott ki a gép.

A helyszínen a földúthoz közeli szélső és mélyebb barázdában találtuk meg a megbolygatott, eredeti helyéről kimozdított csontváz részeit, melynek a gerinccsigolyái tűntek csak eredeti helyzetben lévőnek. A csontok alapján felnőtt, javakorabeli férfi maradványait gyűjtöttük össze, akinek sírját sem feltártuk, sem egyéb kiterjedésben nem tudtuk megfigyelni. Váza nem volt teljes, koponyája hiányzott, egyik combcsontja és medencelapátja is eltűnt. Tőle D-re egy újabb combcsont kiálló végére lettünk figyelmesek. A csontokhoz tartozó sírból csak az alsó lábszárak maradtak meg, azok viszont eredeti helyzetükben, azaz tájolható módon (ÉNy-DK). A sírgödör ebben az esetben sem volt megfigyelhető.

A két sír egymáshoz közeli, azonos tájolású helyzete alapján soros temetkezésre következtethetünk. A felszántott terület bejárása során néhány újabb csontot és csonttöredéket is felszedtünk, ami nagyobb temető jelenlétére utal. A csontanyagon kívül semmilyen más

leletet nem találtunk, sőt a sírból kimozdított csontok mellett sem volt melléklet, és rajtuk sem utalt semmiféle elszíneződés fémek egykori jelenlétére.

A megfigyelték alapján feltételezhető, hogy a kiemelkedésen egy középkori temető terület el, minden bizonnyal a magaslat legkiemelkedőbb pontján álló templom körül. A templom sejtető helyét azonban a növényzet miatt nem tudtuk vizsgálni.

Munkatársak: Somogyvári Ágnes régész, G. Hajdrik Gabriella régésztechnikus és Vida Ágnes rajzoló.

MÉSZÁROS MÓNIKA

104. Csávoly, Halastótól K-re (KÖH 72673)

(Bács-Kiskun megye) A, Ú

A Magyar-Horvát gázvezeték építésének földmunkái közben, a 96+500 és a 96+725 km-szelvények között objektumfoltok kerültek elő. A régészeti feltárást 2010. április 16–30. között végeztük el a HT-109 jelű lelőhelyen, amely Csávoly belterületétől ÉK-i irányban, egy horgásztónak használt É-D-i lefutású, a Kigyós-főcsatornába torkolló csatornaág mentén húzódó magasparton és az attól K-re emelkedő, szintén É-D-i lefutású, kisméretű, lapos kiemelkedésen helyezkedik el. A csatorna a Csávolyt és Jánoshalmát összekötő műútra merőlegesen fut, a csővezeték nyomvonalát metszi, így a magaspart széle, ill. a vízfolyás partja jelenti a lelőhely természetes Ny-i határát. A lelőhely K-i határán több É-D-i lefutású árokkal zárul a feltárási terület.

Összesen 10 objektumot találtunk, melyeket 17 stratigráfiai egységre bontottunk. A humuszolás során az altalaj 20–40 cm mélységben jelentkezett. Az objektumok a humuszolt felület teljes területén szórtan helyezkedtek el. Egyértelmű sűrűsödés a magaspart tetején, a feltárt terület Ny-i szélén jelentkezett, ahol két összetett jelenség (nagyméretű szögletes objektumfoltok tűzhelymaradványok nyomaival) mellett két gödör foltja is kirajzolódott. Az objektumok egészen a magaspart széléig húzódtak, míg a csatorna irányába induló meredek lejtő üresnek bizonyult. Feltételezhető, hogy a magasparton az újkorban földmozgatással járó tevékenységet végeztek.

A humuszrétegben 7–15 cm mélységben előkerült acélszürke hamus réteg alatt egy 19. századi tanya dőngölt földpadlóját találtuk meg. A tanyaház maradványai mellett, a szelvény D-i fala mentén két gödör részletét tártuk fel, melyekből újkori kerámiatöredékek kerültek elő. A gödrök mellett közvetlenül K-re É-D-i lefutású árok húzódtak, melyekben kézzel formált, sötétszürke, fekete foltos, durva házi kerámiatöredékek és kevés állatcsont volt. A feltárt terület K-i szélét két, egymással párhuzamosan futó É-D-i irányú árok jelölte. Ezekből a többi árokhoz hasonló leletanyag került elő.

A lelőhelyen 8–9. századi épületmaradványokat is feltártunk. Dokumentáltunk egy kerek, valamint egy szögletes alaprajzú kemencét, melyek az egyik épülethez